OBSAH

PREDHOVOR 5

ÚVOD 7

1 PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ 13

1.1 Filozofické chápanie spravodlivosti 13

1.1.1 Spravodlivosť ako večný problém 15

1.1.2 Spravodlivosť ako pojem právnej etiky v kontexte právnofilozofického učenia 17

1.1.3 Dvojrozmerné chápanie spravodlivosti 19

1.1.4 Teoretické východiská a praktické dilemy sociálnej spravodlivosti 20

1.2 Vybrané koncepty spravodlivosti – historické a myšlienkové východiská 23

1.2.1 Antický ideál spravodlivosti 23

1.2.2 Stredoveké koncepcie spravodlivosti 28

1.2.3 Od humanizmu k osvietenstvu: vývoj ideí spravodlivosti a spoločenskej zmluvy 30

1.2.4 Socialistické teórie a Karol Marx 37

1.2.5 Spravodlivosť ako „utile“ 39

1.2.6 John Rawls 42

1.2.7 Moderné právne poriadky a procedurálna spravodlivosť 46

1.2.8 Súčasné diskusie o spravodlivosti 48

2 SENOVA REDEFINÍCIA SPRAVODLIVOSTI 52

2.1 Metodologický obrat: od ideálnej spravodlivosti k odstrániteľnej nespravodlivosti 52

2.2 Transcendentálny inštitucionalizmus a jeho limity 59

2.2.1 Príklad troch detí a flauty 64

2.3 Niti a nyaya: pravidlá verzus uskutočnenie spravodlivosti 68

2.4 Epistemológia spravodlivosti: verejný rozum a pozičná objektivita 71

2.5 Demokracia ako epistemický mechanizmus: prípad bengálskeho hladomoru 77

2.6 Capability approach ako normatívny rámec slobody a moci 83
2.6.1 Schopnosti, fungovania a agentnosť 84
2.6.2 Sloboda ako substanciálna možnosť 88
2.6.3 Politická moc ako distribúcia schopností 89
2.6.4 Demokracia ako schopnosť 91
2.6.5 Od formálnych práv k reálnym slobodám 93
2.6.6 Demokracia a verejné rozvažovanie v capability approach ... 96
2.7 Verejné rozvažovanie ako kritérium legitimity práva 98
2.8 Medzi teóriou a praxou 101

3 SENOV NORMATÍVNY PROJEKT MEDZI SPRAVODLIVOSŤOU, SCHOPNOSŤAMI A DEMOKRACIOU 112
3.1 Kritika ideálnej teórie spravodlivosti 113
3.1.1 Rekonceptualizácia cieľa teórie spravodlivosti 113
3.1.2 Spor o interpretáciu Rawlsa: hranice komparativizmu 115
3.2 Capability Approach: otvorenosť ako sila a slabosť 118
3.2.1 Normatívne východiská a právna ambivalencia prístupu 118
3.2.2 Neurčitosť schopností a problém normatívnej determinovanosti 120
3.2.3 Individualizmus verzus kolektívne schopnosti 123
3.2.4 Otázka moci a legitimity 126
3.3 Demokracia medzi deliberatívnym ideálom a inštitucionálnou realitou 129
3.3.1 Demokracia ako konštitutívna hodnota rozvoja 129
3.3.2 Inštitucionálne limity deliberácie 131
3.3.3 Nerovnosť participácie a sociálne podmienky „hlasu“ 134
3.4 Spravodlivosť, schopnosti a demokracia: problém napätia 137
3.5 Od capability approach k materiálnemu právnemu štátu 140

ZÁVER 145

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY 151

O AUTORKE 164